

ใช้สิทธิเรียกร้องเหตุผลละเมิดจากคำสั่งพ้นกำหนด หมดสิทธิได้ค่าเสียหาย !

โดย นายปกครอง

กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามกฎหมายทำให้บุคคลอื่นหรือเอกชนคนใดคนหนึ่งได้รับความเสียหาย “กำหนดเวลา” ถือเป็นด่านสำคัญที่ผู้ได้รับความเสียหายจะใช้สิทธิเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

โดยพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดวิธีการและเวลาการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนไว้ ๒ ลักษณะ คือ

วิธีที่ ๑ การยื่นฟ้องหน่วยงานของรัฐต่อศาลปกครองเพื่อพิจารณาพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

วิธีที่ ๒ ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งหากไม่พอใจผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยหรือพ้นระยะเวลาในการวินิจฉัย

มีประเด็นปัญหาว่า หากผู้เสียหายจะใช้สิทธิตามวิธีที่ ๒ จะต้องยื่นภายในเวลาใด เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดเวลาไว้ และวันเริ่มต้นนับระยะเวลาดังกล่าวคือวันใด

ประการแรก ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาใด

ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยไว้หลายคดีเกี่ยวกับระยะเวลาในการยื่นคำขอตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ถือว่ามีลักษณะเดียวกันกับการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยระยะเวลาการใช้สิทธิยื่นคำขอต้องใช้ระยะเวลาเดียวกับการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (วิธีที่ ๑) คือ ผู้เสียหายที่ประสงค์จะใช้สิทธิตามวิธีที่ ๒ จึงต้องใช้สิทธิยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐภายใน ๑ ปี นับแต่ “วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการกระทำละเมิด”

ประการที่สอง วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการกระทำละเมิดหมายถึงวันใด

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจออกคำสั่งทางปกครอง และคู่กรณีที่ตั้งอยู่ในบังคับของคำสั่งเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามหลักกฎหมายที่เป็นฐานที่มาของการใช้อำนาจจะกำหนดให้คู่กรณีดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่เป็นสาระสำคัญเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายภายในฝ่ายปกครองก่อน เช่น การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีมติหรือคำสั่งอย่างไรแล้ว คู่กรณีไม่พอใจ จึงจะมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและขณะเดียวกันก็อาจขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปด้วย

ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ หากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครอง ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้นาย ก. ผู้เสนอราคาไม่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคา (คำสั่งทางปกครอง) นาย ก. ไม่เห็นด้วย จึงได้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง และต่อมาผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์

ได้วินิจฉัยอุทธรณ์โดยเห็นว่าคำสั่งเดิมให้นาย ก. ไม่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาชอบแล้ว จึงมีมติยื่น

นาย ก. ได้รับแจ้งมติเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยมีคำขอ เฉพาะประเด็นเรื่องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว โดยไม่ได้ขอให้ ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปด้วย...จนกระทั่งศาลปกครองชั้นต้น มีคำพิพากษาว่า คำสั่งให้นาย ก. ไม่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงให้เพิกถอนคำสั่ง

กรณีเช่นนี้ หากนาย ก. จะใช้สิทธิยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะต้องเริ่มต้นนับระยะเวลา การใช้สิทธิ ๑ ปี นับแต่วันรู้เหตุแห่งการละเมิดตั้งแต่วันใด

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยประเด็นนี้ว่า ถือว่าวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ (วันที่ได้รับแจ้ง ผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง) เป็นวันที่นาย ก. ได้รู้ถึงเหตุแห่งการละเมิดแล้ว จึงสามารถใช้สิทธิเรียกร้อง ค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๑ ปี คือ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๘๖/๒๕๖๑)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่น่าสนใจแก่ประชาชนในการใช้สิทธิเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐ ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ไม่ว่าจะด้วยวิธีการฟ้องคดีต่อศาลตามวิธีที่ ๑ หรือวิธีที่ ๒ คือ การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะต้องเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งและจะต้องใช้สิทธิภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดครับ ! (ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)